Konstitutionsutskottets betänkande 1986/87:36

om stöd till politiska partier (prop. 1986/87:150, bil. 2)

KU
1986/87:36

Propositionen

I proposition 1986/87:150, bil. 2 (kompletteringspropositionen) hemställs att riksdagen

1. antar ett inom justitiedepartementet upprättat förslag till lag om ändring i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier,

2. till *Stöd till politiska partier* för budgetåret 1987/88 under andra huvudtiteln utöver i proposition 1986/87:100 bil. 4 upptagna medel anvisar ett förslagsanslag av 15 000 000 kr.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier

Härigenom föreskrivs att 2, 6 och 8 §§ lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §	
Partistöd utgår som mandatbidrag. Varje mandatbidrag utgör *208 000 kronor.*	Partistöd utgår som mandatbidrag. Varje mandatbidrag utgör *239 000* kronor.
6 §	
Parti som vid val till riksdagen fått minst 4 procent av rösterna i hela landet erhåller för varje år för vilket valet gäller ett helt grundstöd. Helt grundstöd utgör *3 630 000* kronor.	Parti som vid val till riksdagen fått minst 4 procent av rösterna i hela landet erhåller för varje år för vilket valet gäller ett helt grundstöd. Helt grundstöd utgör *4 174 000* kronor.
8 §	
Parti som avses i 6 eller 7 § erhåller utöver grundstödet tilläggsstöd för varje år för vilket valet gäller med *10 150* kronor för varje vunnet mandat, om partiet är företrätt i regeringen, och annars med *15 200* kronor för varje vunnet mandat.	Parti som avses i 6 eller 7 § erhåller utöver grundstödet tilläggsstöd för varje år för vilket valet gäller med *11 650* kronor för varje vunnet mandat, om partiet är företrätt i regeringen, och annars med *17 450* kronor för varje vunnet mandat.

Denna lag träder i kraft den 15 oktober 1987.

Bakgrund, m. m.

Riksdagen har för budgetåret 1987/88 under anslaget H 4. Stöd till politiska partier anvisat 95,5 milj. kr. (KU 1986/87:26). Medlen fördelas enligt lagen (1972:625; ändrad senast 1985:156) om statligt stöd till politiska partier.

Enligt lagen utgår stödet dels som partistöd, dels som kanslistöd för ett år i taget räknat fr. o. m. den 15 oktober. Partistödet utgår som mandatbidrag. Ett mandatbidrag är för närvarande 208 000 kr. Kanslistödet, som i princip är avsett endast för partier som är företrädda i riksdagen, utgår som grundstöd och tilläggsstöd. Helt grundstöd är för närvarande 3 630 000 kr. och tilläggsstödet 10 150 kr. för varje vunnet riksdagsmandat, om partiet är företrätt i regeringen, och annars 15 200 kr. för varje mandat. Samtliga belopp höjdes till sin nuvarande nivå år 1984 (prop. 1984/85:25 bil. 1, KU 17, rskr. 55). Beloppen har tidigare höjts åren 1975, 1977, 1981 och 1984.

Avsikten med det statliga partistödet är att de politiska partierna skall garanteras tillräckliga resurser för sin opinionsbildande verksamhet. Vid partistödslagens tillkomst år 1972 förutsattes att stödet skulle omprövas med hänsyn till förändringar i penningvärdet (prop. 1972:126 s. 48–49). Mot denna bakgrund förordas att stödet räknas upp med omkring 15 % fr. o. m. den 15 oktober 1987.

Motionen

I motion 1986/87:Fi112 av Carl Bildt m. fl. (m) hemställs, såvitt nu är i fråga,

5. att riksdagen beslutar avslå förslaget att till Stöd till politiska partier för budgetåret 1987/88 under andra huvudtiteln utöver i proposition 1986/87:100 bil. 4 upptagna medel anvisa ett förslagsanslag av 15 000 000 kr.,

6. att riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier.

I motionen framhålls att i en situation då de offentliga utgifterna måste hållas tillbaka de politiska partierna inte kan bevilja sig själva utökade resurser.

Utskottet

Utskottet vill erinra om att statsmakterna vid tillkomsten av det statliga partistödet år 1972 förutsatte att stödet skulle omprövas med hänsyn till förändringar i penningvärdet. En sådan omprövning har också skett vid flera tillfällen. Utskottet tillstyrker propositionens förslag och avstyrker således motion 1986/87:Fi112.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med avslag på motion 1986/87:Fi112 yrkande 6 och med bifall till proposition 1986/87:150 i förevarande del antar framlagt förslag till lag om ändring i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier,

2. att riksdagen med avslag på motion 1986/87:Fi112 yrkande 5 till *Stöd till politiska partier* för budgetåret 1987/88 under andra huvudtiteln utöver av riksdagen tidigare anvisade medel (KU 1986/87:26, rskr. 132) anvisar ett förslagsanslag av 15 000 000 kr.

Stockholm den 21 maj 1987

På konstitutionsutskottets vägnar

Olle Svensson

Närvarande: Olle Svensson (s), Anders Björck (m), Wivi-Anne Cederqvist (s), Kurt Ove Johansson (s), Birgit Friggebo (fp), Bertil Fiskesjö (c), Hans Nyhage (m), Sören Lekberg (s), Börje Stensson (fp), Gunnar Biörck i Värmdö (m), Torgny Larsson (s), Bengt Kindbom (c), Nils Berndtson (vpk), Ulla Pettersson (s) och Ove Karlsson* (s).

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

Anders Björck, Hans Nyhage och Gunnar Biörck i Värmdö (alla m) anser

dels att utskottets yttrande på s. 2 bort ha följande lydelse:

Riksdagen har redan anvisat 95 milj. kr. till partistöd för budgetåret 1987/88. Nu föreslår regeringen att partistödet bör höjas med ca 15 % under hänvisning till inflationen. Utskottet vill erinra om de mycket hårda besparingskrav som statsmakterna i övrigt ställt upp för annan statligt finansierad verksamhet. Det är inte mer än rimligt att också de politiska partierna anpassar sig till det statsfinansiella läget. Utskottet delar bedömningen i motion 1986/87:Fi112 vad gäller partistödet och avstyrker därför regeringens förslag i kompletteringspropositionen.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Fi112 yrkande 6 avslår det i proposition 1986/87:150 framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier,

2. att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Fi112 yrkande 5 avslår förslaget att till *Stöd för politiska partier* för budgetåret 1987/88 under andra huvudtiteln utöver av riksdagen tidigare anvisade medel anvisas ett förslagsanslag av 15 000 000 kr.

gotab Stockholm 1987 13083